

Szakértő, szakértő és szakértő: mikor, kit,
miért, és hogyan vonjunk be – egy
konkrét szakértő szemével

2020. november 16.

Készítette: Gábor Gabriella és Balogh Zoltán

Elmélet

Előírások a szakértő bevonására vonatkozóan

ISA 620 A könyvvizsgáló által igénybe vett szakértő munkájának felhasználása

- A számviteltől vagy a könyvvizsgálattól eltérő szakterületen szakértelemmel rendelkező olyan személy vagy szervezet, amelynek ezen szakterületen végzett munkáját a könyvvizsgáló annak érdekében használja fel, hogy segítséget nyújtson a könyvvizsgálónak az elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyíték megszerzésében.
- A könyvvizsgáló által igénybevett szakértő lehet a könyvvizsgáló által igénybevett belső szakértő (aki a könyvvizsgáló társaságánál vagy egy hálózatba tartozó társaságnál partner vagy munkatárs, beleértve az ideiglenes munkatársakat) vagy a könyvvizsgáló által igénybevett külső szakértő.
- Ha az elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyíték megszerzéséhez a számviteltől vagy a könyvvizsgálattól eltérő területen szerzett szakértelemre van szükség, akkor a könyvvizsgálónak meg kell határoznia, hogy használja-e könyvvizsgáló által igénybevett szakértő munkáját.

Máshogy
kezelem?

MIKOR?

A következőket kell mérlegelni:

1. azon kérdések jellegét, amelyekhez a szakértő munkája kapcsolódik;
 2. a lényeges hibás állítás kockázatait abban a kérdésben, amelyhez a szakértő munkája kapcsolódik;
 3. a szakértő munkájának jelentőségét a könyvvizsgálat összefüggésében;
 4. a könyvvizsgálónak a szakértő által végzett korábbi munkával kapcsolatos ismereteit és tapasztalatait;
 5. azt, hogy a szakértőre vonatkoznak-e a könyvvizsgáló társaságának minőségellenőrzési politikái és eljárásai.
- A könyvvizsgálónak **értékelnie kell**, hogy az igénybevett szakértő rendelkezik-e a könyvvizsgáló céljainak eléréséhez szükséges kompetenciával, képességekkel és tárgyilagossággal annak érdekében, hogy meg tudja határozni ezen szakértő könyvvizsgáló céljaira végzendő munkájának jellegét, hatókörét és céljait és értékelni tudja ezen munkának a könyvvizsgáló céljaira való megfelelőségét.
 - Ha a könyvvizsgáló azt állapítja meg, hogy a könyvvizsgáló által igénybevett szakértő munkája a könyvvizsgáló céljaira **nem megfelelő**, akkor meg kell állapodnia a szakértővel a szakértő által végzendő további munka jellegéről és terjedelméről, vagy az adott körülmények között megfelelő további könyvvizsgálati eljárásokat kell végrehajtania.

Elmélet – 3

- A könyvvizsgálónak a minősítés nélküli véleményt tartalmazó könyvvizsgálói jelentésben **nem szabad hivatkoznia** a könyvvizsgáló által igénybevett szakértő munkájára, hacsak ezt jogszabály vagy szabályozás elő nem írja.
- Ha jogszabály vagy szabályozás előír ilyen hivatkozást, akkor a könyvvizsgálónak a könyvvizsgálói jelentésben jeleznie kell azt, hogy a **hivatkozás nem csökkenti** a könyvvizsgálónak a könyvvizsgálói véleményre **vonatkozó felelősségét**.
- Ha a könyvvizsgáló a könyvvizsgálói jelentésben **azért hivatkozik** a könyvvizsgáló által igénybevett szakértő munkájára, mert ez a hivatkozás a könyvvizsgálói vélemény **minősítésének megértése szempontjából releváns**, akkor a könyvvizsgálónak a könyvvizsgálói jelentésben **jeleznie kell, hogy ezen hivatkozás nem csökkenti** a könyvvizsgálónak a könyvvizsgálói véleményre **vonatkozó felelősségét**.
- **A könyvvizsgáló egyedül felelős a kiadott könyvvizsgálói véleményért és ez a felelősség nem csökken, ha a könyvvizsgáló által igénybevett szakértő munkáját használja fel.**
- Ennek ellenére, ha a szakértő munkáját igénybe vevő könyvvizsgáló a jelen nemzetközi könyvvizsgálati standardot követve arra a következtetésre jut, hogy ezen szakértő munkája a könyvvizsgáló céljaira megfelel, akkor a könyvvizsgáló **megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékként fogadhatja el az ezen szakértő által a szakterületén tett megállapításokat vagy levont következtetéseket**.

MNKS - 2016. december 15-én vagy az azt követően végződő üzleti évekre vonatkozó jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységre kell alkalmazni

- A könyvvizsgálónak - a magyar jogszabályokon alapuló könyvvizsgálatok esetében a jelen MNKS-ben foglalt eltérések vagy kiegészítések figyelembevételével - **meg kell felelnie** a könyvvizsgálat szempontjából releváns valamennyi, magyar nyelvre lefordított, a Magyar Könyvvizsgálói Kamara honlapján kihirdetett és a jelen MNKS 1. számú függelékében felsorolt Nemzetközi Könyvvizsgálati és Minőségellenőrzési Standardoknak. (Hiv.1: 200.18. bekezdés)
- A könyvvizsgálónak **csak akkor szabad kijelentenie a nemzeti standardoknak való megfelelést a könyvvizsgálói jelentésben, ha megfelelt a jelen MNKS és a könyvvizsgálat szempontjából releváns valamennyi Nemzetközi Könyvvizsgálati és Minőségellenőrzési Standard követelményeinek.** (Hiv.: 200.20.bekezdés)

MNKS - folytatás

- **A könyvvizsgáló szolgáltató belső szervezete**
 - A könyvvizsgáló szolgáltatónak megfelelő szabályokat és eljárásokat kell kialakítania annak biztosítása érdekében, hogy munkavállalói és munkaviszony jellegű jogviszonyban foglalkoztatott más személyek, valamint az olyan egyéb természetes személyek, akiknek a szolgáltatásai a rendelkezésére vagy ellenőrzése alatt állnak, és akik közvetlenül részt vesznek a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység végzésében, **megfelelő szaktudással és tapasztalattal rendelkezzenek a számukra kijelölt feladatok elvégzéséhez.**
- **A jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálati munka megszervezése**
 - A könyvvizsgáló szolgáltatónak a Kkt., a nemzeti standardok és adott esetben az 537/2014/EU rendelet rendelkezéseinek tudomására jutott **megsértését dokumentálnia kell.**
 - A könyvvizsgáló szolgáltató a **jogsértés következményeit is köteles dokumentálni**, ideértve a jogsértés orvoslása, valamint a belső minőségellenőrzési rendszer módosítása céljából hozott intézkedéseit is.
 - A könyvvizsgáló szolgáltatónak **éves jelentést kell készítenie**, amely tartalmazza az e téren hozott **intézkedéseket**, és a jelentésről **belső tájékoztatást** kell adnia.
 - Ha a könyvvizsgáló szolgáltató külső szakértőt kér fel tanácsadásra, akkor **dokumentálnia kell a felkérést, valamint a kapott tanácsokat.**

02

A bevonás körülményei

A bevonás körülményei

- **Szerződés**

- ✓Ügyféllel

- Szakértőt alkalmazhat a munka elvégzése során

- ✓Szakértővel

- Keretszerződés, vagy konkrét ügyfélre, konkrét megbízásra vonatkozóan

- Felelősségi körök, határidők, dokumentálás, GDPR, megőrzési szabályok

- **Függetlenség**

- ✓Nyilatkozat felénk, és adott esetben külön kérhet a mi ügyfelünk is

- ✓Ügyféltől és a megbízás tárgyától is

- **Titoktartás**

- ✓Nyilatkozat felénk, és adott esetben külön kérhet a mi ügyfelünk is

- **GDPR**

- ✓Nyilatkozat felénk, és adott esetben külön kérheti a mi ügyfelünk is

- **Oktatás**

- ✓Biztosítani kell, hogy a szakértő a saját munkájához szükséges információkat megtudja a könyvvizsgálati módszertanunkról (mintavétel pl.), az adott ügyfélről és a megbízásról

- ✓Lényegesség alkalmazásáról, amennyiben számszaki vetülete is van a szakértő munkájának

- ✓A dokumentáláshoz is szükség lehet oktatásra

- Speciális software-ben dokumentálás, referenciázás, munkalap felépítése

03

Mi csúszhat félre?

Mi csúszhat félre? - 1

✓ Egy vicces, de egyben jó filmes példa erre az alábbi : GRU

• [https://youtu.be/ Y7oUPn CvR8](https://youtu.be/Y7oUPn CvR8)

- A film főszereplője Gru, egy főállású gonosztevő, akinek életcélja, hogy a legnagyobb gaztettet hajtsa végre, melyet az emberiség látott.
- A film elején kiderül, hogy valaki ellopta a Gízai nagy piramis és egy felfújható piramissal helyettesítette. Ez arra készíti Gru-t, hogy egy még nagyobb szabású tervet eszeljen ki, mely szerint el akarja lopni a holdat. Természetesen ehhez külső anyagi forrásokra is szüksége van.
- Így felkeresi a „Gonoszok Bankját”, melynek igazgatója Mr. Perkins, hogy kölcsönért folyamodjon. Mr. Perkins csak azzal a feltétellel ad Gru-nak kölcsönt, ha ellop neki egy zsugorító sugarat.
- Gru a bankból kifelé menet összetalálkozik Perkins fiával, aki épp a piranha-vető pisztolyát szerelgeti és miután kiderül, hogy ő lopta el a piramist lefagyasztja őt. Amikor Gru ellopja a zsugorító sugarat, Perkins fia Vektor üldözőbe veszi őt, ellopja Gru-tól a fegyvert és összezsugorítja a hajóját. Gru bosszút esküszik és elmegy Vektorhoz hogy visszalopja a fegyvert, ám nem jut be a fiú remek védelemmel ellátott házába.
- Mikor Gru már végképp elkeseredne feltűnik neki, hogy Vektor beenged három sütiárus lányt, így az az ördögi tevény támad, hogy **fánk-robotokkal fogja visszalopni a zsugorító fegyvert.**
- Ehhez azonban először is szüksége van a három kislány, Agnes, Edith és Margo segítségére, akiket fogorvosnak álcázva magát örökbe fogad.
- A három kislányt hazaviszi, de egy idő után rájön, hogy nem is olyan könnyű egy gonosztevő élete három gyermekkel a nyakán. A lányok felfedezik Gru föld alatti titkos laborját is így kénytelen őket a konyhába zárni és megkérni a Minyonokat, hogy vigyázzanak a lányokra.
- **Eközben Dr. Senkiházi elkészült a robotokkal** és Gru a három lány segítségével bejut Vektor széfjébe, ahonnan sikerül kilopnia a zsugorító-sugárfegyvert.
-

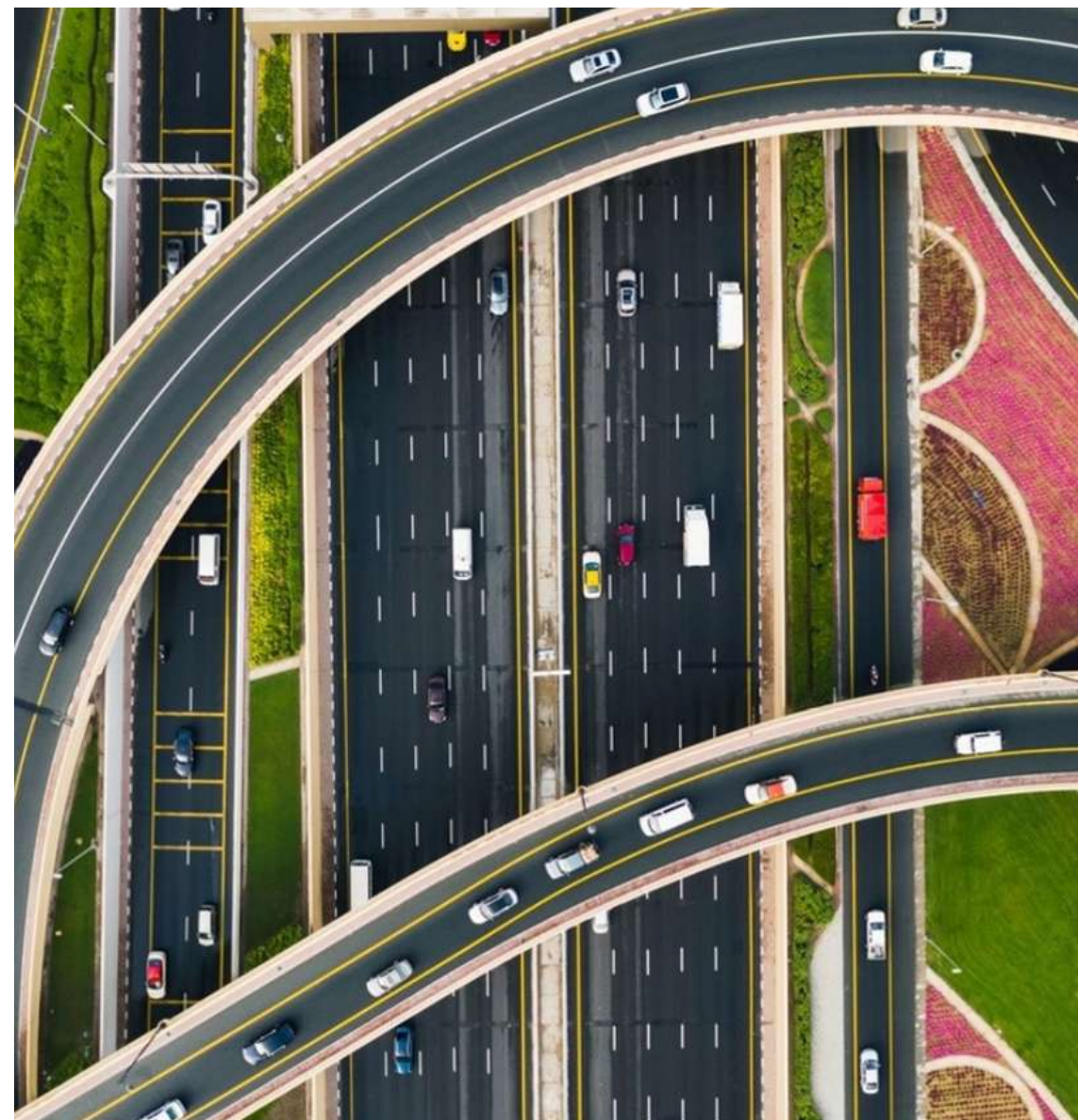

Mi csúszhat félre? - 2

Röviden: minden

✓ Ennek elkerülése érdekében a legfontosabbak:

1. Előzetes felmérés – szakértelem, tapasztalat
2. Függetlenség, tárgyilagosság biztosítása
 - „Nem elég függetlennek lenni, annak is kell látszani”
3. Előzetes egyeztetés – részletes elvárások, határidők megbeszélése a későbbi csalódások és félreértések elkerülése végett
4. Munkaindító megbeszélés / Munkafolyamat során tartott megbeszélések / Munkafolyamat végén tartott lezáró megbeszélés
5. Jelentés vagy munkalap, vagy konklúziók átadása
6. Referenciázás
7. Dokumentáció áttekintése és jóváhagyása
8. Dokumentáció megőrzése

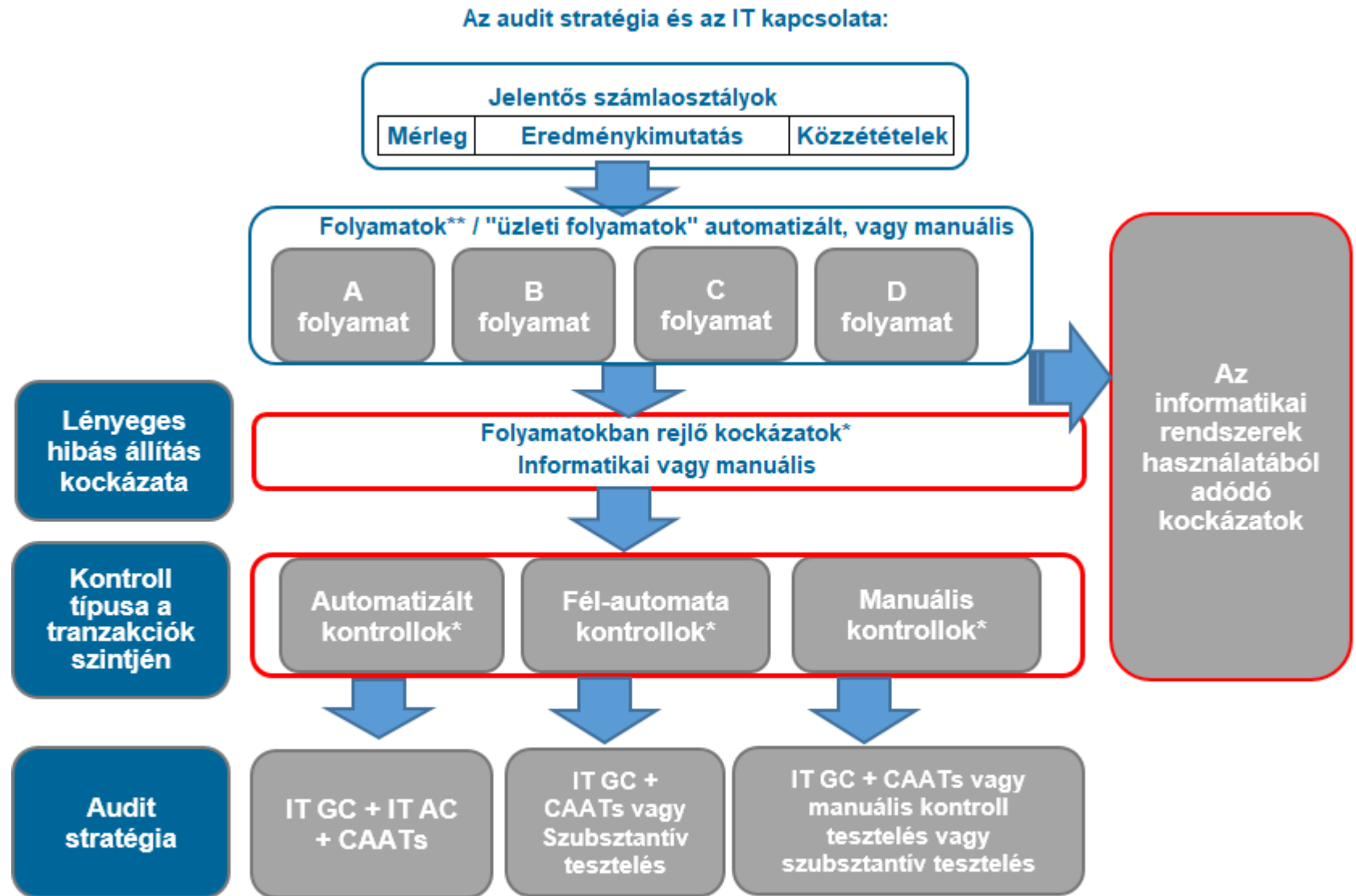

A szakértő szemével – példák, tanácsok

A szakértő szemével – példák, tanácsok - 1

IT audit kollégáink
tapasztalatai –
Balogh Zoltán IT
auditor

Az audit stratégia és az IT kapcsolata

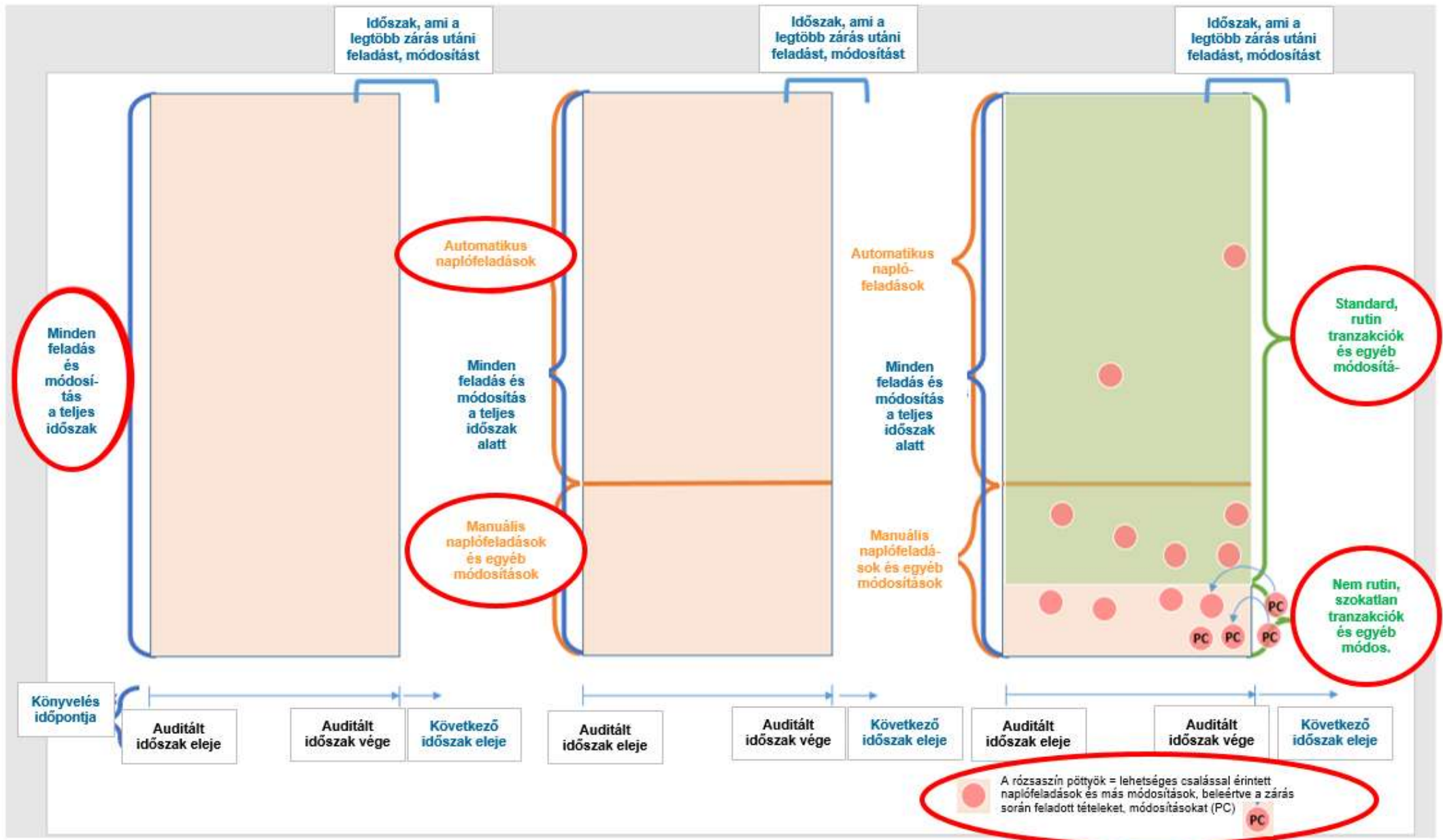

* Kontrollok és kockázatok állításokhoz kapcsolódva

** Automata vagy manuális folyamatok, amelyek során tranzakciókat lehet kezdeményezni, rögzíteni, és feldolgozni

A szakértő szemével – példák, tanácsok - 2

JELENET 1. / Portfólió átbeszélése a pénzügyi és IT auditor között

A szakértő szemével – példák, tanácsok - 4

JELENET 2. / JET

Kérjük, hogy képzeljék el, hogy itt most egy e-mail-ezés folyik az IT auditor és pénzügyi auditor kollégák között.....

A szakértő szemével – példák, tanácsok - 5

IT audit kollégáink tapasztalatai – Balogh Zoltán IT auditor

Pénzügyi Auditor
Azonosítja az IT auditor bevonásának szükségességét az audit munkába
Meghatározza a vizsgálat hatókörét
Azonosítja a fő kapcsolattartókat
Eldönti, hogy az elkészült jelentés megosztható-e az ügyféllel

IT Auditor
Segít a pénzügyi audit csapatnak a vizsgálat hatókörének meghatározásában
Elkészíti a hatókörre vonatkozó és budget dokumentációt
Kapcsolatba lép az ügyféllel és elvégzi az IT audit munkát
Rendszeresen egyeztet az audit csapattal az előre haladásról, előzetes következtetésekről, bármilyen felmerülő kockázatról, hibáról
Elkészíti az IT audit dokumentációt
Megbeszéli az IT audit konklúzióit a pénzügyi auditorral együtt az ügyféllel

A szakértő szemével – példák, tanácsok - 6

Megkérdeztem pénzügyi tanácsadó, és adó területen dolgozó kollégákat

Tanácsadó kollégánk felvetései (Aczél Péter, ACCA - Audit Manager, Transaction support)

- Gyakran nem definiáljuk az elvárást, csak átküldjük „FYKI”-ként a leveleket
- A tanácsadók dokumentálása eltér az auditorokétól, máshol van a hangsúly, más az elvárás
 - „Vizsgáljuk meg a tárgyi eszközöket” – analitika-FK vizsgálat a tanácsadási területen részletkérdés, ha van eltérés, az „nem érdekes”, mert van olyan korlátozás, hogy minden átadott anyagot teljesnek fognak fel, az átadott formában és tartalommal dolgozzák fel, és nem is adnak ki könyvvizsgálói véleményt, így az a lényeg, hogy mi a tartalma, hogy változott, mik a trendek, mik a gazdasági, adózási kockázatok
- Ha bevonunk segítőt, akkor azt a teljes munkafolyamatba szükséges: munkaindító megbeszéléstől a lezárásig
- Bár nem áll távol a két szakma egymástól, mégis van olyan szakzsargon, amit más nem feltétlenül ért azonnal
 - „Konfirmátsd a vevő egyenlegeket”
 - „Tisztázd a review note-ot” / „Válaszolj a review note-ra”
 - Külföldiekkel dolgozás esetén nyelvkeveredés
- Ha egy témák ki kéne emelni, akkor az a vállalatértékelés, amit nem szoktak az auditorok és ügyfelek szeretni / érteni
 - Módszertanilag az ügyfelek sem szoktak belekötni, auditorok sem
 - Becslések vizsgálata olyan terület, amitől általában mindenki tart => fő kockázat egy-egy értékelésnél
 - „Érzésre” sok, vagy kevés egy százalék, eltérőek az elvárások az egyik vagy másik üzletágban, országban, kell a tapasztalat hozzá

A szakértő szemével – példák, tanácsok - 7

Adós kollégáink tapasztalatai alapján – mibe vonjuk be őket? (Baranyai Dénes, adótanácsadó)

- Transzferárazási („TP”) területen „nem szabad belekezdeni a munkába”, kérjünk fel adószakértőt
 - Ők értenek hozzá és férnek hozzá bizonyos témákhoz:
 - Adatbázis szokásos piaci árakra
 - OECD irányelvek ismerete
 - Nem fekete-fehér, csak gyakorlatok, irányelvek
 - TP tekintetében megengedő a törvény, hogy számvitelben, vagy adóalapban is módosítható és adóalapban bármikor módosítható elévülési időn belül
 - Igazságügyi szakértés
 - Áfa ügyben inkább jogászokat szoktak felkérni, néha könyvvizsgálót, adószakértőt
 - A TP ügy viszont sosem pusztán jogi kérdés – mennyi a szokásos piaci ár?, ide adószakértő szükséges
- Közvetített szolgáltatás
- Termékdíj kérdések
- Számlázás
 - Kötelező tartalmi elemei – áfa és egyéb adónemek céljára is ! / Számla megőrzése, hogyan? / NAV online
- Telephely kérdések
 - TAO-ban is, nem csak HIPA – másik ország
- Behajthatatlan követelések áfa kezelése 2020-ban
- „Kurzarbeit” – inkább csak az adminisztráció sok vele

05

Fő üzenet

Fő üzenet

Minősegbiztosítás

- Ellenőrzés
- Dokumentáció
- Kommunikáció, kommunikáció, kommunikáció

„Tudom, hogy úgy gondolod, hogy érted,
amiről azt hiszed, hogy mondtam,
de nem vagyok benne biztos, hogy felméred,
hogy én nem úgy értettem,
mint ahogy Te (meg)hallottad.”
idézet egy amerikai kormányzati hivatalnoktól

“I know that you believe you understand what you think I said, but I am not sure you realize that what you heard is not what I meant!”

Quote from a U.S. government official

**Köszönjük szépen a figyelmet !
Várjuk a kérdéseket!**

Kapcsolat

Mazars Kft.

1123 Budapest, Nagyenyed utca 8-14.
Tel. + (36) 1 429 30 10

A Mazars olyan nemzetközi, integrált és független szervezet, amely a könyvvizsgálat, a számvitel, valamint az adó-, pénzügyi, jogi* és üzleti tanácsadás területén nyújt szolgáltatásokat ügyfeleinek. A Mazars a világ több mint 90 országában van jelen: 40 400 szakember tudására támaszkodva – 24 400 fő az integrált partnerségben és 16 000 a Mazars North America Alliance keretében – segíti ügyfeleit fejlődésük minden szakaszában.

www.mazars.hu

Név: **GÁBOR Gabriella**

Beosztás: Senior Audit Manager, Registered Auditor
E-mail: gabriella.gabor@mazars.hu
Telefon: +36 20 263 84 08

Név: **BALOGH Zoltán**

Beosztás: IT Auditor
E-mail: zoltan.balogh@mazars.hu
Telefon: +36 1 429 30 10